

... alebo o tom, že Boh všade pripravuje pôdu pre Evanjelium, len my sme ľarbaví ju spoznať a využiť!

BOŽIE SLOVO:

(Gal 3, 23-26)

Čítanie z listu sv. Apoštola Pavla Galaťanom: *kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru, ktorá sa mala zjaviť.* ²⁴ *A tak bol zákon našim vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery.* ²⁵ *Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi.* ²⁶ *Ved' skrze vieru v Kristovi Ježišovi ste všetci Božími synmi.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA (porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 850, 815, 670; bonus: 754, 803, 663, 490, 486, 413, 336, 337)

Dnes nás čaká nesmierne zaujímavá myšlienka, povedal by som, že dokonca skutočný objav. Ale začnime sv. Otcom: „Nový Jeruzalem, sväté mesto (porov. Zjv 21, 2 – 4), je cieľ, ku ktorému kráča celé ľudstvo. Je zaujímavé, čo nám hovorí Zjavenie: plnosť ľudstva a dejín sa uskutoční v jednom meste. Toto mesto treba spoznať, a to kontemplatívnym pohľadom alebo pohľadom viery schopným objaviť Boha, ktorý býva v jeho domoch, na jeho uliciach a námestiach. Božia prítomnosť sprevádza úprimné hľadanie jednotlivcov alebo celých skupín túžiacich nájsť oporu a zmysel vlastného života. On žije medzi obyvateľmi a podporuje solidaritu, bratstvo, túžbu po dobre, po pravde a po spravodlivosti. Táto jeho prítomnosť však nesmie byť vyfabrikovaná, treba ju odhaliť, objaviť. Boh sa neskryva tým, ktorí ho hľadajú s úprimným srdcom, aj keď to robia len neisto, nepresne a nedokonale.“ (EG 71). A keď som tieto slová čítal, rozozvučal sa mi v hlave práve dnešný Pavlov text, ktorý napísal farnosti v Galatách. A spolu s ním ešte jedna myšlienka:

Mojžiš pripravoval ľud Izraela na príchod Mesiáša, Krista. Ako to ale bolo s ostatnými národmi? Mali aj oni svojich Mojžišov? Starovekí kresťania považovali gréckeho filozofa Platóna za *Mojžiša Pohanov*. Hovorí sa, že Numenius z Apameie, sýrsko-grécky filozof z 2. storočia hovorí: „Čo je Platón okrem Mojžiša pogréceného?“ Platónove vlastné spisy podľa neho naznačujú, že si od Židov požičal Boha, jeho povahu, uctievanie, stvorenie. Konkrétne platónske myšlienky sú odvodené od zjavenia. Keď Platón hovorí o „pravdepodobnej bájke“, myslí tým „židovskú tradíciu.“ A tak keď začali Apoštoli a ich nasledovníci ohlasovať Krista gréckej pohanskej kultúre, bola táto na Evanjelium do veľkej miery pripravená – práve dielam veľkého filozofa Platóna. Nie je náhoda, že Evanjelium sa šírilo hlavne medzi vzdelanými ľuďmi v mestách. Slovo „pohan“ v preklade znamená doslova „vidiečan“. A nie je náhoda, že jeden z prvých cirkevných otcov, sv. Justín Mučeník z 2. storočia, je filozofom a keď je súdený (a aj odsúdený na smrť) za to, že je kresťanom, bez strachu a jasne odpovedá sudcovi: „Usiloval som sa preskúmať všetky náuky, ale prilipol som k pravému, kresťanskému učeniu, aj keď ho neprijímajú tí, čo sú v zajatí omylov.“

Ale čo iné národy? Majú aj oni svojich Mojžišov? V prípade Južnej Ameriky sa usudzuje, že dobyvatelia a španielski kňazi mali oveľa ľahšiu prácu, ako sa očakávalo, pri úsilí obrátiť Aztékov a Mayov na kresťanstvo, a to kvôli mnohým podobnostiam medzi postavami Ježiša Krista a stredoamerického boha Quetzalcoatla. Mieni sa, že tieto podobnosti uľahčili obrátenie domorodých obyvateľov, pretože Aztékovia a Mayovia považovali vieru v Ježiša len za rozšírenie a pokračovanie toho, čo už poznali a nevnímali kresťanstvo ako niečo cudzie, kvôli čomu by museli zanechať všetko, čo doteraz poznali a verili.

Mojžišom Ázie by celkom dobre mohol byť Budha. Vskutku jeho učenie je, podobne ako bol u Židov Starý zákon, niečo ako postúpenie na samé hranice toho, čo je možné človeku bez Krista, bez natiahnutej Božej Ruky zhora. Filozofia, navyše sama osebe bez nejakého zvláštneho boha – *bezbožné náboženstvo*, dalo by sa povedať – privádza človeka do presne tej pozície, kedy si na jednej strane uvedomuje bezvýchodiskovosť pozemského života, na druhej strane sa v praxi neodvažuje dúfať v nirvánu, isto nie v tomto živote, pretože predstava tak úplného vyhasnutia, že vlastne zanikne aj sama osobnosť človeka a sám človek sa rozplynie v ničote, je príliš nepredstaviteľná aj pre oddaného budhistu. A práve toto je okamih pre Evanjelium, pre zvesť o tom, že je tu Boh, ktorý pripravil východisko a riešenie pre práve túto situáciu a že hoci „ľuďom je to nemožné, ale Bohu nie. Lebo Bohu je všetko možné“ (Mk 10, 27). Na rozdiel od Platóna či Quetzalcoatla však v tomto prípade nevieme, či sme ako kresťania dokázali náležite rozpoznať túto pôdu, ktorú nám Boh v Ázii pripravil.

Má Boh svojho Mojžiša / Mojžišov aj v dnešnej dobe? Som náchylný veriť, že áno. Len možno znova akosi zlyhávame v jeho rozpoznaní. Možno príliš konfrontačne a s nepriateľstvom hľadáme na to, čo by malo byť našou pomocou a pripravenou pôdou.

A práve o tomto pápež píše: Že nám dnešná kultúra, obzvlášť tá mestská, môže pripadať ako úplne opačná kresťanstvu, Evanjeliu, dokonca nepriateľská – a aj sa tak občas správa, podobne, ako Židia, pohania, alebo niekde aj budhisti a hinduisti, odmietajúci a dokonca prenasledujúci kresťanov. A pritom je to do veľkej miery možno iba jedno veľké nedorozumenie, zapríčinené na oboch stranách – kde na oboch stranách chýba pochopenie a porozumenie a na strane nás, kresťanov, často aj schopnosť vyjadriť sa zrozumiteľne, *inkulturovať sa*, hovoriť jazykom, ktorému by ľudia sveta rozumeli. A pritom – oni sa pýtajú, len to nepočujeme. My odpovedáme, lenže oni nepočujú ani nerozumejú našej odpovedi. Sú pripravovaní svojim Mojžišom – len my ho akosi nevidíme...

NA ZAMYSLENIE:

Ako teda vyzerá „Mojžiš pohanov“ – ľudí okolo nás? Pápež vo svojej úvahe pokračuje a hovorí: „V meste náboženský rozmer nachádza svoje vyjadrenia prostredníctvom takého štýlu života a takých zvykov naviazaných na konkrétny čas, miesto a vzťahy, ktoré sa odlišujú od štýlu života ľudí na dedine. Obyvatelia miest často dennodenne bojujú o prežitie a v tomto ich boji sa ukrýva hlboký zmysel existencie, ktorý zvyčajne poukazuje aj na hlboký náboženský zmysel. Musíme ho hlbšie preskúmať, aby sme dokázali vstúpiť do takého dialógu, aký Pán viedol so Samaritánkou pri studni, kam ona prišla, aby uhasila svoj smäd. V týchto rozľahlých oblastiach neustále vznikajú nové kultúry, pričom kresťania v nich zvyčajne neudávajú tón, často však od nich preberajú také jazykové vyjadrenia, symboly, posolstvá a vzory, ktoré ponúkajú nové pohľady na život, avšak v rozpore s evanjeliom Ježiša Krista. Potrebujeme evanjelizáciu, ktorá predstaví nové spôsoby nadväzovania vzťahov s Bohom, s ľuďmi i so životným prostredím a ktorá oživí základné hodnoty. Je nevyhnutné prísť tam, kde sa formujú nové rozprávania a vzory, zasiahnuť Ježišovým slovom najhlbšie jadrá mestskej duše“ (EG 72-74). Nie je to rovnaké, ako na samom počiatku kresťanstva? Okolo nás je kultúra, na prvý pohľad úplne cudzia a nepriateľská kresťanstvu – a pritom v hĺbke prekvapivo podobná, kladúca tie isté otázky, hľadájúca tie isté odpovede, smädiaca po tom istom naplnení a živote, po ktorých túžime a ktoré si kladieme aj my a odpovede i samo naplnenie sme našli v Kristovi! Táto kultúra je oným „Mojžišom“. Na prvý pohľad cudzia, v skutočnosti ale pripravujúca ľudí na prijatie Evanjelia! Vezmite si ľudí, ktorí pestujú kult tela, športujú, zdravo sa stravujú, chcú všetko „bio“... Na prvý pohľad niečo akoby opačné kresťanstvu... A v skutočnosti: túžba po sile, kráse, dokonalosti, po tom, čo je zdravé a prirodzené, ochotní pracovať a rozumejúci tomu, že „žiadna bolesť – žiaden rasť“ a svaly a sila sa rodia z potu? Nie je to kresťanstvu niečo nesmierne blízke? Niečo, na čom stačí začať stavať, pozvať ich nie zanechať to, ale naopak, pokračovať v tom ďalej? Alebo mladí s túžbou po slobode, autentickosti, pravde...

OTÁZKY:

< Uvažujete o kultúre vo svete nie ako o probléme, ale príležitosti? Koľko takýchto „Mojžišov“ nájdete v rodine, vo farnosti, vo svete? Ako ich môžeme dobre a účinne využiť? >